

הערכת תוכניות

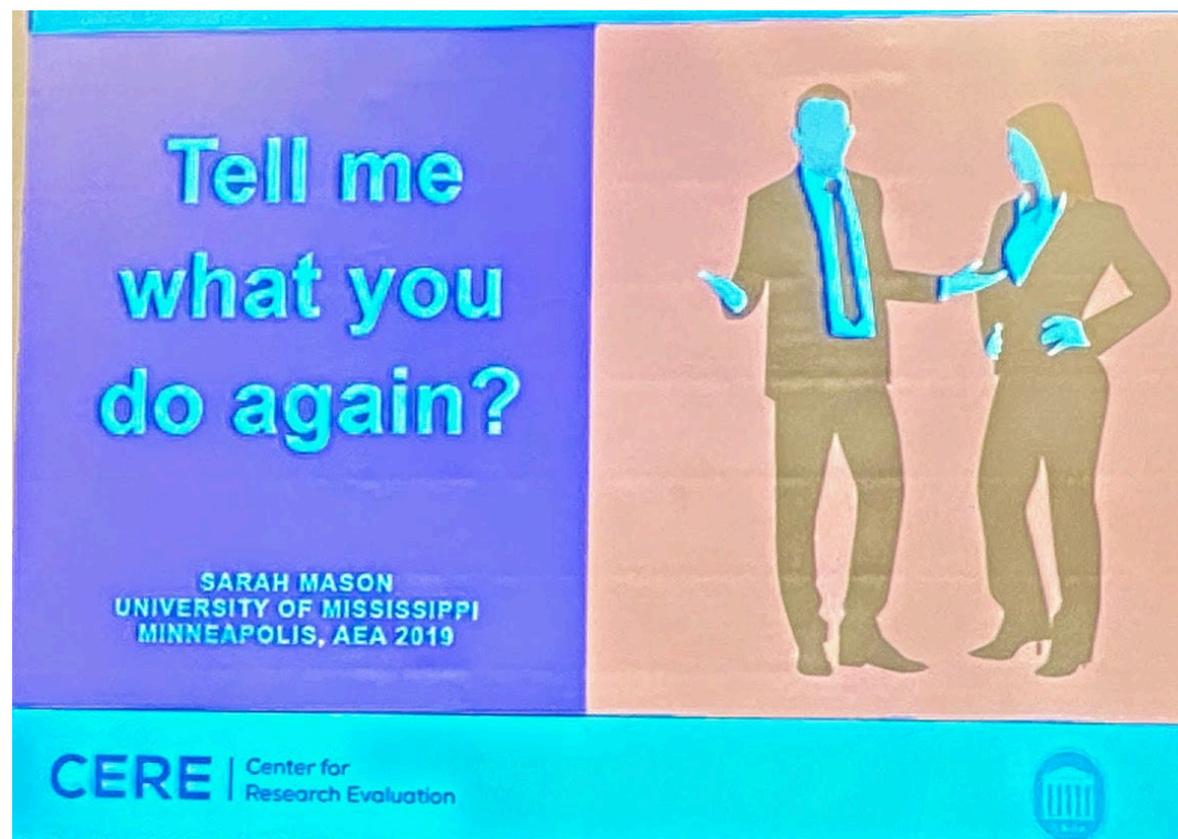
הגר לרמן

הרצאה במסגרת קורס "סוגיות מרכזיות במדידה והערכה"

מאל"ו, 10.5.2022

מה זה בכלל הערכת תוכניות?

אם אתם לא יודעים, אתם בחברה טובה:

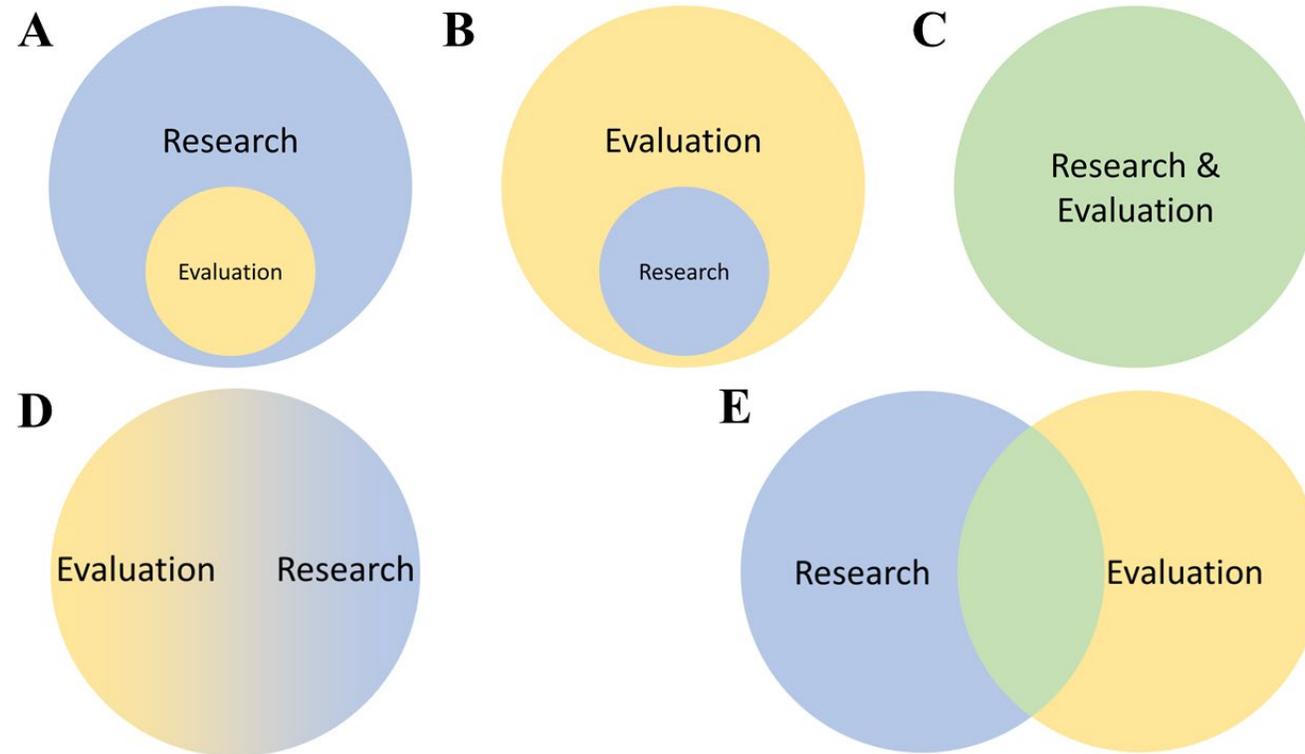
למה זה חשוב?

- ✓ אין הגדרה מוסכמת של הערכת תוכניות
- ✓ מעריכים משתמשים בתיאורים לא אחידים ולעתים אמורפיים
- ✓ יש צורך ליצור הבחנה בין תחום ההערכה לתחומים דומים (ביקורת, ייעוץ ארגוני, מחקר)
- ✓ ההגדרה חשובה להכרה הפורמלית בהערכה כפרופסיה

איך מעריכים תופסים את הפרופסיה?

- ✓ Michael Scriven (1980):
“...the systematic determination of the merit, worth or significance of something.”
- ✓ E-VALU-ATION

הערכה מול מחקר

מתוך:

What is Evaluation? Perspectives of how evaluation differs (or not) from research,
Dana Linnel Wanzer

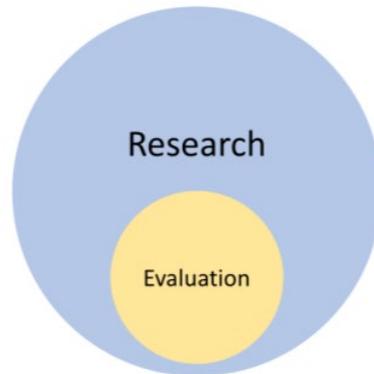
הערכה מול מחקר

הערכה	מחקר	
לספק מידע למקבלי החלטות	לייצר ידע	המטרה
קליינטים, בעלי עניין	חוקרים אחרים	קהל היעד
הקליינטים, הגוף המממן, המעריכים	החוקרים	מי מחליט מה ואיך בודקים?
שאלות הערכה	שאלות מחקר	השאלות
לא מבוקרת, לא "נקייה"	מבוקרת	סביבת הפעולה
שיפוט ערכי, המלצות לפעולה	נייטרלי	שיפוט ערכי
לעתים נדירות, נמסרת לקליינטים לשימושם	בקהילה המדעית על ידי החוקר (ז'ורנלים)	פרסום

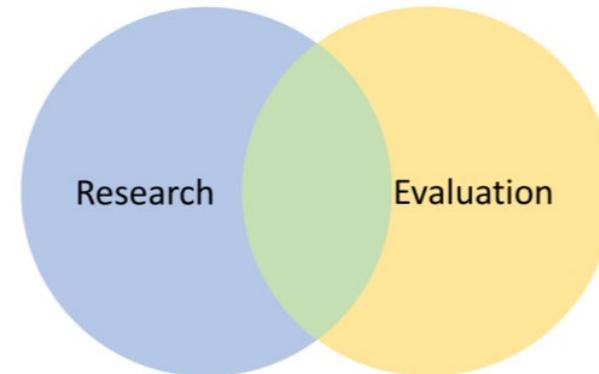
הערכה בעיני מעריכים וחוקרים

- ✓ מטרת ההערכה – שיפוט ערכי
- ✓ הערכה ומחקר נבדלים במאפייני השלבים שלפני ביצוע המחקר ואחריו
- ✓ מעריכים וחוקרים תופסים מחקר והערכה כחופפים
- ✓ אבל:

רוב לחוקרים

רוב למעריכים

שאלות הערכה

- ✓ שאלות מחקר ← ידע חדש
- ✓ שאלות הערכה ← מה קורה בתוכנית? מה אפשר לעשות עם זה?
- ✓ שאלת מחקר:
האם האופן שבו התוכנית יושמה תאם את ההנחיות?
- ✓ שאלת הערכה:
באיזו מידה תרם אופן היישום של התוכנית להצלחתה?

עכשיו אתם...

- ✓ באיזו מידה הרחיבה תוכנית "רחפנים" את היקף פעילותה?
- ✓ באיזו מידה היקף פעילותה של תוכנית "רחפנים" תואם את יעדיה?
- ✓ איזו השפעה יש לתוכנית על המשתתפים?
- ✓ עד כמה השפעת התוכנית על המשתתפים היא משמעותית?

עכשיו אתם...

- ✓ איזה שיעור מזכאי הדיור הציבורי חזרו לגור בפרויקט לאחר סיום תהליך הפינוי-בינוי?
- ✓ באיזו מידה הפרויקט החדש נותן מענה מיטבי לזכאי הדיור הציבורי שגרו בו לפני תהליך הפינוי-בינוי?

תאוריית השינוי

מטרות:

מה התוכנית
רוצה להשיג?

רציונל:

מדוע
האמצעים
האלה יביאו
להשגת
המטרות?

אמצעים:

מה התוכנית
עושה?
פעולות,
משאבים, כוח
אדם...

בננה תכנות בע"מ, תיאור מקרה

(John Lavelle, Evaluation 2017)

✓ מתוך מודעות גוברת לחשיבות לבריאות עובדים בכלל, ולכך שמקום עבודה שהעבודה בו נעשית בעיקר בישיבה מציב את עובדיו בסיכון מוגבר לבעיות בריאותיות שונות, חברת בננה יישמה תוכנית לקידום הבריאות של עובדיה.

✓ כל העובדים השתתפו בשלוש סדנאות (השתתפות חובה): התועלת שבפעילות גופנית סדירה, החשיבות של אכילה בריאה, טכניקות לוויסות עצמי לצורך הפחתת לחץ. בנוסף, העובדים קיבלו פליירים לתיבות הדואר שלהם עם טיפים על איך להתחיל תוכנית אימון גופני.

✓ לפי סקר שביעות רצון שהעובדים מילאו אחרי כל סדנה, קרוב ל-70% מהעובדים מרוצים מהתוכנית.

בננה תכנות בע"מ, מודל לוגי

משאבים	פעילויות	תוצאות בטווח הקצר	תוצאות בטווח הבינוני	תוצאות בטווח הארוך
<ul style="list-style-type: none"> תשלום למרצים מקום לקיום הסדנאות 	<ul style="list-style-type: none"> סדנה של חצי יום על החשיבות שבפעילות גופנית סדנה של חצי יום בנושא תזונה בריאה סדנה של חצי יום בנושא ויסות עצמי פליירים עם טיפים לתוכנית לפעילות גופנית 	<ul style="list-style-type: none"> המשתתפים מועצמים להיות בריאים המשתתפים מיישמים אסטרטגיות שנלמדו בסדנאות המשתתפים מרגישים של"בננה" אכפת מה-well being שלהם המשתתפים מרגישים שהם לא לבד במאבקם לקידום בריאותם המשתתפים בוחרים בחירות תזונתיות בריאות יותר 	<ul style="list-style-type: none"> המשתתפים מצטרפים לחדר כושר ועושים פעילות גופנית אירובית שיפור בהערכה העצמית של המשתתפים לחץ מופחת 	<ul style="list-style-type: none"> פרודוקטיביות גבוהה יותר לקוחות החברה מרוצים יותר תפיסה עצמית חיובית יותר תחושת הישג

באיזה שלב של התוכנית עושים הערכה?

- ✓ עם סיום התוכנית? (הערכה מסכמת, הערכת אפקטיביות)
- ✓ במהלך פעילות התוכנית? (הערכה מעצבת)
- ✓ בזמן פיתוח התוכנית?
- ✓ תלוי מה רוצים להפיק מההערכה.

סוגיות מתודולוגיות

- ✓ למידת תחום תוכן חדש בכל פרויקט הערכה
- ✓ האם אפשר לבנות מערך מבוקר?
- ✓ בחירת השיטות: מה שמתאים, לא מה שנוח
- ✓ גמישות תוך כדי התהליך
- ✓ Equity, diversity, Feminist data analysis

הקליינטים

- ✓ מי הזמין את ההערכה?
- ✓ מה הוא רוצה לדעת? מה הוא לא רוצה לדעת?
- ✓ מממן התוכנית מול מפעיל התוכנית
- ✓ הקשר בין המעריך לבעלי עניין שונים
- ✓ בין שפת ההערכה לשפת הלקוח: עבודה בתוך הקשר ארגוני

הצגת ממצאי ההערכה

- ✓ 9. Commissioners of evaluations complain that the messages from evaluations are not useful, while evaluators complain that the messages are not used.
- ✓ 49. Communication overload is a common fault; many an evaluation is reported with self-defeating thoroughness.

(Lee J. Cronbach (1981): 95 Theses on Evaluation)

הצגת ממצאי ההערכה

- ✓ הממצאים צריכים לשרת את הקליינט: מה טוב? מה רע? מה לשפר? איך לשפר?
- ✓ הדיווח צריך להיות מובן לקהל יעד לא אקדמי
- ✓ דיווח יישומי, לא מדעי-מחקרי: מתן תשובה לשאלות ההערכה
- ✓ הצגה מתומצתת, תפורה לקהל היעד, בדגש על "אז מה עושים"?
- ✓ הצגה ויזואלית של ממצאים, אינפוגרפיקה

הצגה ויזואלית של ממצאי הערכה (דוגמה)

(Jane Davidson, Evaluation 2017)

Key Outcomes for Students:

Intended behaviours	Making sure they have a safe way of getting home	Dark Green
	Speaking up when someone does something unsafe	Dark Green
	Abiding by their license restrictions re: passengers	Green
Beliefs	"A car crash really could happen to me or one of my mates"	Dark Green
	"... but there's a lot I can do to make sure it doesn't"	Dark Green
Knowledge	The zero alcohol limit for teen drivers (not a key focus)	Green
	Knowledge of risk factors (not a key focus)	Orange and Green

Nightstop's Impact

80,000

young people age 16-24
experience homelessness
in the UK every year.

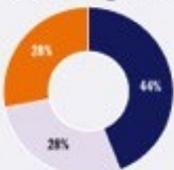
8,166 bed nights were
provided in 2010.

2,033 young people
supported in 2010.

Young person
stays with a
volunteer in
their home.

Where would you have stayed
if not Nightstop?

- Out on the streets
- Friends
- Don't know

80% of young people felt that they got enough
support to move on after their stay.

76% of young people felt more positive about their
future after their stay at Nightstop.

72% of young people thought that the biggest benefit
of Nightstop was somewhere safe to stay.

Number of volunteer hours = **122,490**

Nightstop locations

אינפוגרפיקה

Every day 4,000 12-17 year olds use drugs for the first time

21% of high school students reported binge drinking in the past 30 days

The prevalence of youth substance use increases as their perception of harm from use decreases

אינפוגרפיקה

Since its Inception DFC has Funded More Than...

2,000 Community coalitions

DFC supports **4.4 million** middle school students (age 12-14) and **6.3 million** high school students (age 15-18)

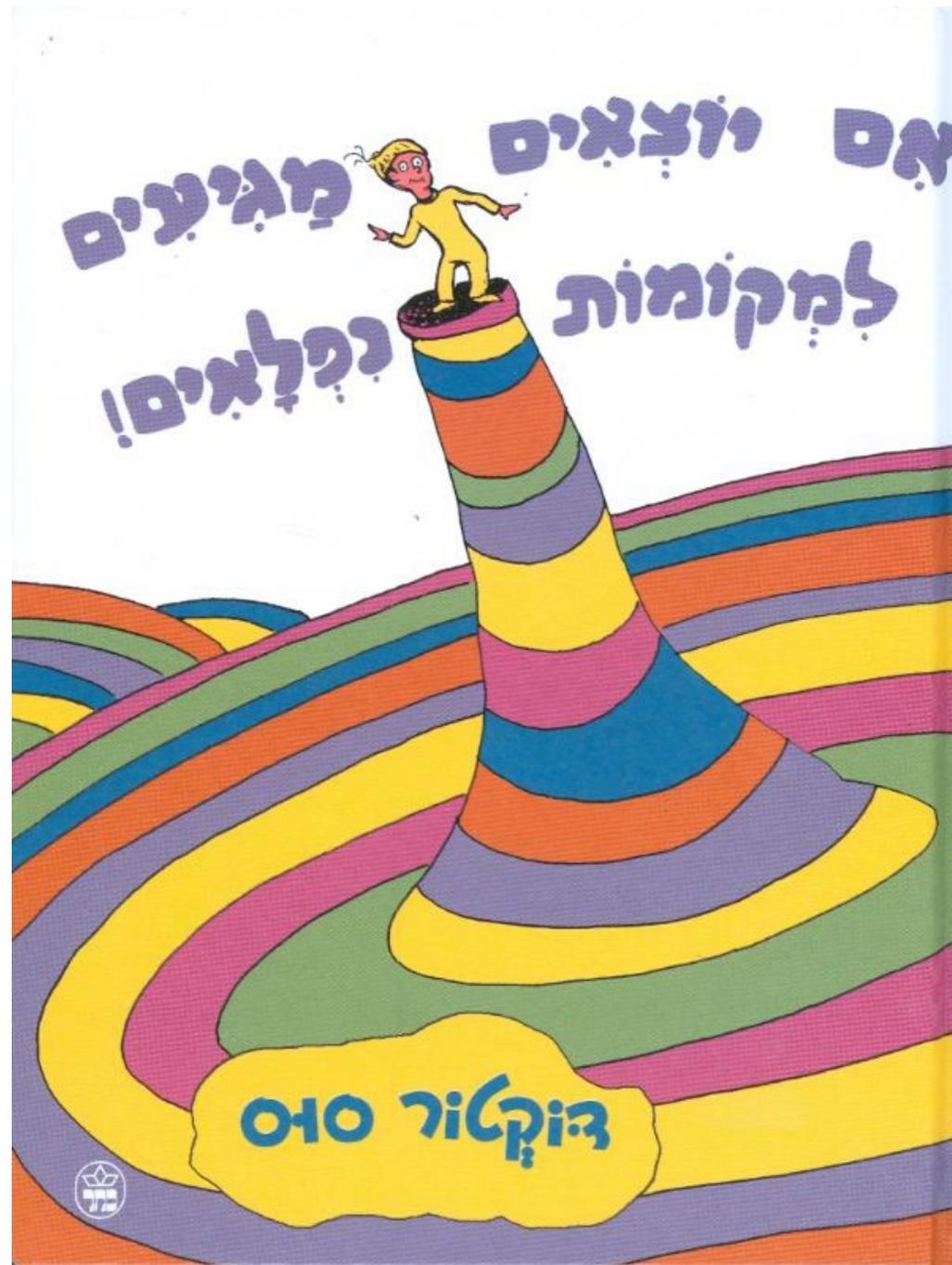
Representing **36%** of all United States youth

DFC Works!

Youth substance use has decreased among all grantees since program inception

Sources:
SAMHSA-NSDUH 2013
Monitoring the Future 2012
2012 DFC National Evaluation Report
YRBS 2013

Cabbagetown Improvement Association meeting

Old Regent Park, Toronto

Regent Park demolition

עקרונות-על בתכנון הפרויקט

- ✓ שכונה של הכנסה מעורבת
- ✓ פיתוח המרחב הציבורי, יצירת חיי קהילה
- ✓ כל דיירי הדיור הציבורי בפרויקט המקורי זכאים לדיור ציבורי בפרויקט החדש
- ✓ שיתוף קהילתי במהלך התכנון

עקרונות מנחים של הפרויקט

- ✓ שילוב של דיור פרטי ודיור ציבורי
- ✓ רחובות משותפים, בניינים נפרדים
- ✓ עירוב שימושים: דיור ומסחר
- ✓ רחובות חוצים
- ✓ מרחבים ציבוריים איכותיים ונגישים לשימוש כל הדיירים
- ✓ ועדות תכנון וישיבות משותפות לחברה המבצעת, לעירייה ולדיירים

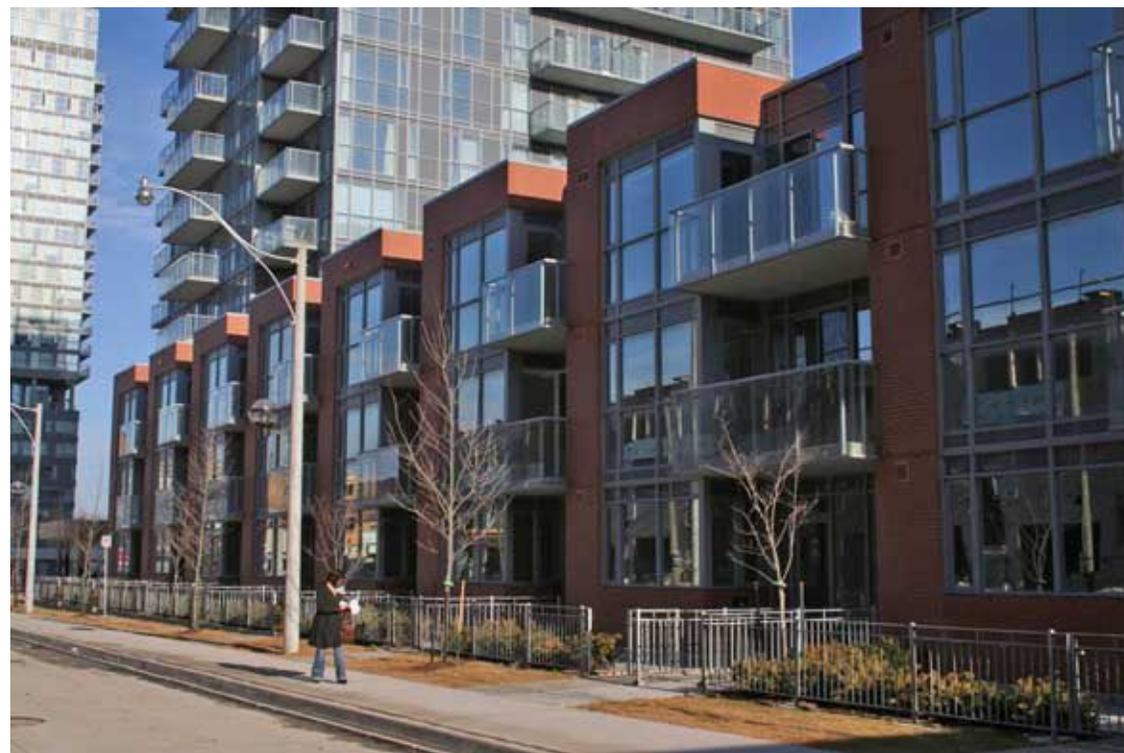
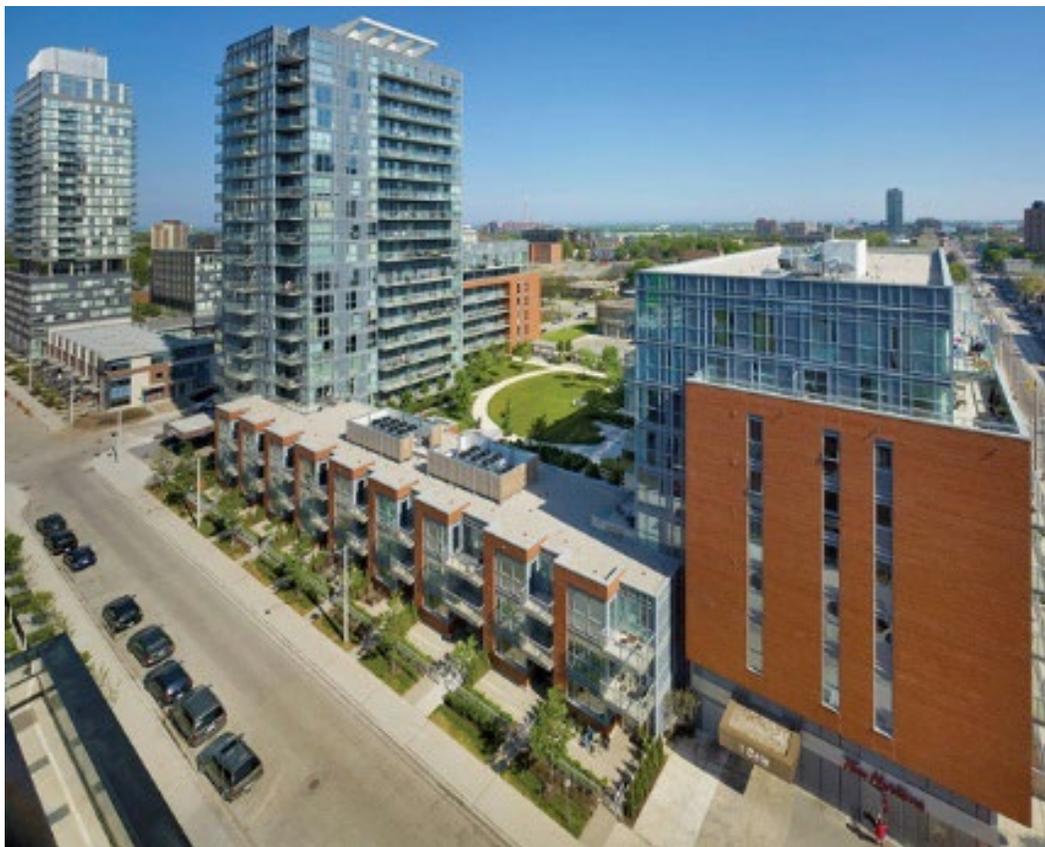
Regent Park redevelopment

Regent Park redevelopment

Regent Park redevelopment

Stephanie Fernandes: Informal Social Relationships in a Newly Mixed Income Community: A Regent Park Case Study

תפיסות של דיירים בנוגע למרחב הציבורי בשכונה ✓

מחקר איכותני ✓

בין התחומים שנבחנו – ✓

הנגישות לדיור

הנגישות למרחב הציבורי

התמהיל החברתי:

בניינים נפרדים ועירוב חברתי

עירוב חברתי והמרחב הציבורי

תחושות כלפי עירוב חברתי.

מתוך הממצאים

- ✓ חששות של הדיירים המקוריים בנוגע לנגישות לדיור בפרויקט החדש.
- ✓ יש הרבה מרחבים ציבוריים איכותיים לשימוש הקהילה, אך לא כולם נתפסים כנגישים לכל קבוצות האוכלוסייה.
- ✓ מעורבות גבוהה של הדיירים בתכנון, תחושות מעורבות בנוגע לשמיעת קולם.
- ✓ עמדות חיוביות כלפי "התערבות" חברתית בין שתי אוכלוסיות הדיירים.
- ✓ בפועל – יש מפגשים ספונטניים מועטים. יותר מפגשים מתרחשים בקרב קבוצות מסוימות (ילדים, פעילים חברתיים), או בעקבות אירוע ספציפי.
- ✓ הדיירים הוותיקים – פחות "ביחד", יותר סגירות בהשוואה למצב לפני תהליך הפיתוח.

תודה!